

28.5.2004

2999/4/02

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio

Esittelijä: Esittelijäneuvos Eero Kallio

ASIAN TOIMITTAMINEN SYYTTÄJÄLLE SYYTEHARKINTAAN

1

KANTELU

Kantelija arvostelee Savonlinnan kihlakunnan poliisilaitoksen komisarion menettelyä ja ratka isua, kun tutkinnanjohtajana toiminut komisario katsoi 16.3.2002 tekemässään esitutkintapäätöksessä, ettei asiassa ollut tapahtunut metsästysrikosta. Asiaa ei toimitettu syyttäjälle syyteharkintaan. Päätös koski kantelijan poliisille ilmoittamaa tapausta, jossa kantelija oli nähnyt miehen ahdistelevan kahta uivaa hirveä moottoriveneellä ajamalla hirvien edestä siten, että toinen hirvistä oli kääntynyt paluusuuntaan ja toinen hukkunut.

Kantelija kiinnittää huomiota myös siihen, että asiaa oli tutkittu vain metsästysrikoksena ja jätetty arvioimatta menettelyä esimerkiksi eläinrääkkäyksenä. Kuulustelupöytäkirjojen mukaan rikoksesta epäilty oli metsästysseuran jäsen ja toimi jahdissa venemiehenä, kun hän ahdisti moottoriveneellä hirviä saman metsästysseuran maille, joissa oli parhaillaan hirvijahti käynnissä. Siitä, että venemies ei olisiosallistunut, oli olemassa vain rikoksesta epäiltyjen lausunnot. Yhtään todistajaa ei ollut kuulusteltu. Silti tutkinnanjohtaja katsoi, että rikosta ei ole tapahtunut.

Kantelija pyytää kantelussaan, että tapauksen tutkinta käynnistetään uudelleen ja että asia viedään syyttäjälle syyteharkintaan ennen kuin mahdollinen rikos vanhenee.

2

SELVITYS

Asian tutkimista varten pyysin Itä-Suomen lääninpoliisijohtajaa toimittamaan minulle Savonlinnan kihlakunnan poliisilaitoksen komisarion selvityksen ja poliisipäällikön lausunnon ja samalla arvioimaan kantelijan esittämää toivomusta tutkinnan jatkamisesta ja asian saattamisesta syyttäjän harkittavaksi.

Lääninpoliisiylitarkastaja toimitti tänne komisarion 7.1.2003 antaman selvityksen ja Savonlinnan poliisipäällikön 7.1.2003 antaman lausunnon sekä antoi oman 20.2.2003 päivätyn lausuntonsa. Selvitys ja lausunnot ovat päätöksen liitteinä.

Lisäksi tänne on hankittu asiakirjaselvitystä Savonlinnan kihlakunnan johtavalta kihlakunnansyyttäjältä ja Savonlinnan käräjäoikeudesta.

Komisario katsoo selvityksessään, että moottoriveneen kuljettaja oli kylläkin häirinnyt hirvien uintia, mutta hän ei ollut syyllistynyt eläinsuojelurikokseen tai eläinsuojelurikkomukseen. Komisario ei katsonut hänen osallistuneen metsästykseseen. Komisario kertoo lähettäneensä jutun syyttäjälle syyteharkintaa varten. Lisäksi hän on neuvotellut asiasta johtavan kihlakunnansyyttäjän kanssa 30.12.2002. Tämä katsoi tällöin esitutinnan suoritettuna riittävän laajasti. Poliisipäällikkö ja lääninpoliisiylitarkastaja katsovat komisarion menetelleen asiassa lain ja hyvän hallintotavan mukaisesti.

3

RATKAISU

Tapahtumat ilmenevät kantelun selostuksesta ja selvityksestä.

Asiassa oli metsästysrikoksesta epäiltyinä kuulusteltu hirvenmetsästyksessä metsästyksenjohtajana toiminutta henkilöä ja kirjoituksessa mainittua veneenkuljettajaa. Esitutkinta on toimitettu ilman aiheetonta viivytystä ja riittävän laajana.

Sen jälkeen, kun asiakirjat oli toimitettu Savonlinnan kihlakunnanvirastoon johtavalle kihlakunnansyyttäjälle syyteharkintaan, tämä katsoi 2.1.2003 tekemässään syyttämättäjäättämispäätöksessä, ettei metsästyksen johtaja ollut tekohetkellä tiennyt moottoriveneettä kuljettaneen henkilöä hätyyttävän uivia hirviä takaisin saaren. Tämän vuoksi johtava kihlakunnansyyttäjä teki metsästyksen johtajan osalta syyttämättäjäättämispäätöksen.

Sen sijaan johtava kihlakunnansyyttäjä katsoi 3.1.2003 päivätyssä haastehakemuksessa, että moottoriveneettä kuljettanut henkilö oli tahallaan metsästännyt, kun hän oli perämoottoriveneellä moottorin käydessä, pyyntitarkoituksessa hätyyttänyt kahta saaresta pois päin uimassa ollutta hirveä. Moottoriveneettä oli ajettu useita kertoja hirvien edessä siten, että hirvet olivat kääntyneet uimaan takaisin saareen, jossa veneenkuljettajan tieteen oli metsästys käynnissä. Toinen hirvistä oli uinut saareen ja toinen hukkunut. Johtava kihlakunnansyyttäjä vaati veneen kuljettajalle rangaistusta metsästysrikoksesta ja vaihtoehtoisessa syytteessään eläinsuojelurikoksesta.

Savonlinnan kärjäoikeus tuomitsi 19.3.2003 antamallaan tuomiolla veneenkuljettajan metsästysrikoksesta 50 päiväsakon suuruiseen sakkorangaistukseen. Lisäksi kärjäoikeus velvoitti hänet korvaamaan valtiolle todistelukustannukset. Tuomio on saanut lainvoiman.

Esitutinnan päätyttyä asia oli esitutkintalain 43 §:n 1 momentin mukaan – sellaisena kuin lain kohta oli voimassa kantelussa kerrottujen ratkaisujen aikaan – saatettava syyttäjän harkittavaksi, paitsi jos tutkinnassa oli käynyt selville, ettei rikosta ole tehty tai ettei ketään voida panna syytteeseen.

Esillä olevassa tapauksessa moottoriveneen kuljettajan yhteys metsästystoimintaan oli ilmeinen, vaikka hän toimi vain metsästykseseen osallistujien kuljettamisessa mantereelta saarella tapahtuneelle metsästyksalueelle.

Johtava kihlakunnansyyttäjä katsoi, että moottoriveneen kuljettaja osallistui menettelyllään varsinaiseen metsästystoimintaan. Johtava kihlakunnansyyttäjä vaati veneen kuljettajalle rangaistusta metsästysrikoksesta ja lisäksi vaihtoehtoisessa syytteessään eläinsuojelurikoksesta. Komisario puolestaan oli arvioinut, että veneenkuljettaja ei osallistunut metsästykseseen ja ettei eläinsuojelurikoksen tunnusmerkistö ollut täyttynyt.

Asiassa voidaan etenkin syytteen nostamisen ja veneen kuljettajan rangaistukseen tuomits emisen jälkeen todeta, että asia olisi esitutkinnan jälkeen tullut toimittaa syyttäjälle syyteharkintaan. Käsitykseni mukaan epäselvissä ja kiistanalaisissa tapauksissa asian toimittaminen syyttäjälle syyteharkintaan on parempi vaihtoehto kuin esitutkinnan lopettaminen poliisin päätöksellä. Tämä on erityisen tärkeää tapauksissa, joiden ratkaiseminen vaatii oikeudellista harkintaa. Tämä on käsitykseni mukaan myös esitutkinnasta vastuussa olevien poliisien edun mukaista. Poliisilla on kuitenkin jonkin verran harkintavaltaa sen suhteen, milloin asia on esitutkintalain mukaan saatettava syyttäjän ratkaistavaksi. Tässä tapauksessa komisarion voidaan kuitenkin katsoa arvioineen metsästykseseen osallistumisen väärin ja menetelleen asiassa siltä osin esitutkintalain tarkoituksen vastaisesti. Komisario toimi kuitenkin kantelun tutkinnan aikana ripeästi ja saattoi asian lähes välittömästi lausuntopyynnön saatuaan syyttäjän harkittavaksi. Tämän vuoksi kantelu ei anna aihetta muuhun, kuin että saatan käsitykseni virheellisestä menettelystä komisarion tietoon lähettämällä hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni. Lähetän jäljennöksen päätöksestä myös Itä-Suomen läänin poliisijohdolle.